

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Ivany Pikalové a soudců JUDr. Dany Dorazilové a Mgr. Pavla Telce ve věci žalobců **a) Ing. Vladimíra Š.**, nar. xxx, bytem xxx, **b) Mgr. Miroslavy K.**, nar. xxx, bytem xxx, **c) Jany H.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupených advokátem Mgr. Ing. Petrem Konečným, Olomouc, Na Střelnici 39, proti žalovanému **MEZ Mohelnice, státní podnik „v likvidaci“**, Mohelnice 33, IČ: 00008354, zastoupenému advokátem JUDr. Viliamem Vidovičem, Olomouc, Husitská 20, **o nahrazení projevu vůle uzavřít dohodu o vydání nemovitosti**, k odvolání žalobců proti rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 24. 2. 2011, č. j. 16C 165/95-525,

t a k t o :

I. Rozsudek okresního soudu **s e** ve výroku I. ohledně nemovitostí, a to stavba bez č.p./č.e. rodinný dům na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e. výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e. výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e. výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e.

výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, parcela č. xxx ostatní plocha – manipulační plocha, parcela č. xxx ostatní plocha – ostatní komunikace, parcela č. xxx ostatní plocha – ostatní komunikace, **z r u š u j e** a v tomto rozsahu **s e řízení z a s t a v u j e**.

II. Ve zbývající části výroku I. **s e** rozsudek okresního soudu **p o t v r z u j e**.

III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

IV. Stát - Česká republika **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem okresní soud zamítl žalobu žalobců o uložení povinnosti žalovanému uzavřít s nimi, jako s právními nástupci původní žalobkyně Miroslavy Š., dohodu dle zákona č. 87/91 Sb. ve znění novel o vydání věcí nemovitých, zapsaných na LV č. xxx pro k. ú. Lutín, obec Lutín, okres Olomouc, zapsaných u Katastrálního úřadu pro Olomoucký kraj, Katastrální pracoviště Olomouc, ve smyslu § 133 odst. 2 o. z., a to do tří dnů od právní moci rozsudku, přičemž žalovaný by byl dále povinen tyto nemovitosti žalobcům vydat, a to tak, jak jsou dále specifikovány ve výroku v odstavci I. napadeného rozsudku. O nákladech řízení účastníků rozhodl tak, že žádný z nich nemá právo na jejich náhradu, a nakonec, že stát – Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Okresní soud odkázal na vázanost právními názory vyslovenými Krajským soudem v Ostravě – pobočka v Olomouci v kasačním usnesení ze dne 30. 9. 2010, č. j. 12Co 581/2008-479, a uzavřel, že předchůdkyně žalobců, Miroslava Š., podala žádost o vydání předmětných nemovitostí opožděně, po uplynutí zákonem stanovené prekluzivní lhůty. Z provedených důkazů vyplynuly skutečnosti svědčící pro závěr, že rodinná předchůdkyně žalobců byla perzekuována pro svůj postoj k okupačnímu režimu, nejednalo se tedy o rasovou perzekuci ve smyslu novely zákona č. 87/91 Sb. zákonem č. 116/94 Sb. Pokud Miroslavě Š. vznikl restituční nárok na vydání ¼ nemovitostí podle § 6 odst. 1, § 3 odst. 1 zákona č. 87/91 Sb., potom v souvislosti s účinností tohoto zákona od 1. 4. 1991, nikoliv na základě Ústavního nálezu č. 164/94 Sb. Miroslavě Š., jako právní předchůdkyni žalobců proto na základě uvedeného běžela prekluzivní lhůta k uplatnění nároku podle § 5 odst. 2 zákona č. 87/91 Sb., která uplynula dnem 1. 10. 1991. První výzvu, kterou lze považovat za relevantní podle tohoto zákona, byť v ní Miroslava Š. odkazuje na jiný právní předpis, však adresovala žalovanému teprve 27. 12. 1994, tedy po uplynutí zákonné prekluzivní lhůty. Za této situace nárok právní předchůdkyně žalobců zanikl prekluzí, k níž přihlíží soud z úřední povinnosti, a tuto skutečnost nelze zhojit ani poukazem na účel restitučního zákona. Při výkladu pojmu rasová perzekuce ve smyslu ustanovení zákona č. 87/91 Sb. judikatura Nejvyššího soudu ČR s odkazem na názor Ústavního soudu ČR, který tento pojem pro účely restituční vyložil, zahrnuje pouze nejkřiklavější formy rasizmu páchané zejména formou holocaustu, nikoliv však

jiné formy perzekuce z důvodu národnostních či politických. Na tyto závěry vyplývající z konstantní judikatury a vyjádřené v kasačním usnesení krajského soudu okresní soud zcela odkázal, když současně uzavřel, že změnit tyto závěry nelze ani provedením doplňujícího výsledku žalobce a předložením poznámek otce žalobců o jeho věznění v průběhu okupace. Z provedených důkazů perzekuce rasová nebyla prokázána. O nákladech řízení účastníků okresní soud rozhodl za situace, kdy ve prospěch neúspěšných žalobců aplikoval zmírňující ust. § 150 o.s.ř., a negativní výrok přijal i ve vztahu k rozhodnutí o náhradě nákladů státu.

Proti tomuto rozsudku podali žalobci včasné odvolání a namítali naplnění odvolacích důvodů podle § 205 odst. 2 písm. e/ o.s.ř., neboť soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, a podle § 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř., když rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Zamítavý rozsudek okresní soud opřel o názor, že právní předchůdce žalobců, Miroslava Š., nečinila výzvu dle zákona č. 87/91 Sb. včas do 1. 10. 1991. Odvolatelé nesouhlasí s vyřešením této otázky v napadeném rozsudku a mají za to, že prekluzi nelze na tyto případy aplikovat, když ani otázky vlastnictví od konfiskace nacisty po převzetí státem nebyly řádně dořešeny včetně přesného časového určení. Soud se měl zabývat otázkou, zda je v případě žalobců splněna podmínka podle § 3 odst. 2 zákona o mimosoudních rehabilitacích, tedy zda matka žalobců byla podrobena rasové perzekuci. Při výkladu použitého zákonného pojmu rasová perzekuce, užitého zákonodárcem v § 3 odst. 2 zákona č. 87/91 Sb. o mimosoudních rehabilitacích, je třeba vycházet ze širších souvislostí a z celkového znění tohoto zákona, jakož i použití pojmů odpovídajících době vzniku tohoto zákona. Smyslem zákona je zmírnit následky některých majetkových a jiných křivd učiněných v rozhodném období. Není možno při aplikaci tohoto zákona postupovat příliš restriktivně a formalisticky, nýbrž je nutno používat ji velmi citlivě a s ohledem na okolnosti konkrétního případu. Nález Ústavního soudu ČR říká, že rasová perzekuce by měla být páchána zejména formou holocaustu. Soudy nižšího stupně však tento nález vykládají a používají tak, že za rasovou perzekuci považují pouze případy holocaustu a neuvědomují si dostatečně souvislost současně v nálezu použitých pojmů rasová perzekuce a holocaust a také skutečný význam tohoto používaného zákonného pojmu v restitučních předpisech a v judikatuře. Posuzováno těmito aspekty je tedy zřejmé, že rasová diskriminace za trvání Třetí říše postihovala mnohem větší skupinu lidí, než jen těch, kteří byli postiženi rasovými norimberskými zákony a že zákonné znaky užití i v dekretu prezidenta republiky jako „národní, rasová a politická“ perzekuce (§ 1 odst. 1 dekretu prezidenta republiky č. 5/45 Sb.) jsou víceméně „pleonasmem“, tedy s nadbytečným hromaděním významově podobných slov, proto patrně zákonodárce použil zkrácený pojem rasová perzekuce. Žalobci dále v odvolání velmi obsáhle a podrobně polemizují s důvody napadeného rozsudku ve vztahu ke kasačnímu rozhodnutí odvolacího soudu, rozebírají otázky týkající se rasové perzekuce, židovství, rasy, národností, náboženského vyznání, vše s tím, že perzekuce zůstává perzekucí a záleží na intenzitě, přičemž předchůdkyně žalobců byla vystavena rasové perzekuci srovnatelné s holocaustem, a to dle zákonné definice. Žalobci mají proto za to, že na ně dopadá jako na oprávněné osoby ust. § 3 odst. 2 zákona č. 87/91 Sb. ve znění zákona č. 116/94 Sb., a to pro rasovou perzekuci v mimořádné intenzitě, respektive jsou osobami oprávněnými podle zákona č. 87/91 Sb. ve znění uvedené novely, a takto měla být také věc po stránce právní posouzena. Žalobci navrhli zrušit rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

V průběhu odvolacího řízení pak žalobci disponovali se žalobou a tuto vzali částečně zpět ve vztahu k nemovitostem stavba bez č.p./č.e. rodinný dům na parcele č. St. xxx, parcela

č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e. výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e. výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e. výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e. výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, stavba bez č.p./č.e. výroba na parcele č. St. xxx, parcela č. St. xxx, parcela č. xxx ostatní plocha – manipulační plocha, parcela č. 189/3 ostatní plocha – ostatní komunikace, parcela č. xxx ostatní plocha – ostatní komunikace a navrhli, aby v tomto rozsahu bylo řízení zastaveno s tím, že ve vztahu k ostatním nemovitostem na podané žalobě setrvávají.

Žalovaný částečně zpětvzetí žaloby ze strany žalobců akceptoval a se zastavením řízení v tomto rozsahu souhlasil, když úplatný převod sporného majetku státu, nemovitostí, které se nacházejí v průmyslovém areálu bývalého státního podniku SIGMA Lutín, v k. ú. Lutín, obci Lutín, Olomoucký kraj, zapsaných na LV č. xxx, akceptovalo i Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR dle dopisu z 27. 5. 2011, č. j. 17789/11/11110/11000, adresovaného likvidátorce státního podniku MEZ Mohelnice Ing. Jarmile Figurové.

Žalovaný jinak navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného s tím, že akceptoval, že v řízení bylo prokázáno, že k odnětí majetku, který je předmětem sporu, došlo nikoli z důvodu rasové perzekuce, ale pro odbojovou činnost Ing. Jana S., tedy že majetek byl odňat společníkům firmy Sigmund – Pumpy, bratři S. jako osobám nepřátelským k tzv. Německé říši, nikoli z důvodu rasové perzekuce. Tato zjištění vyplynula i rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1, sp. zn. 25C 94/97, kdy účastníci řízení byla i právní předchůdkyně žalobců, Miroslava Š., přičemž uvedený soud při řešení předpokladu „rasová perzekuce“ u žalobců v dané věci, jimiž byli Jan S., Jitka P. a Miroslava Š. konstatoval, že v rámci žádosti o zápis změn v obchodním rejstříku ze dne 5. 4. 1940 společníci firmy Sigmund – Pumpy prohlásili, že jsou árijci. Byl-li později opatřením, nařízením o zabavení majetku brněnského gestapa ze dne 31. 10. 1941 zabaven majetek podniku, stalo se tak, jak je v listině uvedeno, s odkazem na § 1 odst. 1 říšského nařízení ze dne 4. 10. 1939, a to pro zjištěný postoj k okupačnímu režimu – nepřátelství k říši. Nešlo proto o rasovou perzekuci. Při řešení otázky rasové perzekuce okresní soud vycházel i ze stanoviska odvolacího soudu, Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, a to z posledního kasačního usnesení, v němž se uvedený odvolací soud odvolal na rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 28Cdo 3157/2010. Nejvyšší soud při výkladu pojmu „rasová perzekuce“ uvádí, že konstantně odkazuje na právní názor Ústavního soudu, který tento pojem pro účely restitucí vyložil tak, že zahrnuje pouze nejkřiklavější formy rasismu, páchané zejména formou holocaustu, nikoliv však formy perzekuce z důvodu národnostních či politických (viz nálezy Ústavního soudu ČR sp. zn. III. ÚS 107/04 ze dne 16. 12. 2004). Argumentace odvolatelů vyznívající v tom smyslu, že restriktivní výklad pojmu rasové perzekuce by zakládal nerovnost mezi těmi, kteří byli v době nesvobody postiženi a že zvýhodnění jedné skupiny osob na základě rasového rozlišování by bylo v rozporu jak s Mezinárodní úmluvou o odstranění všech forem rasové diskriminace, tak s Listinou základních práv a svobod není korektní. Je věcí státu, aby v zájmu zabezpečení svých funkcí rozhodl, že určité skupině poskytne méně výhod než jiné. Ani zde však nelze postupovat libovolně, může se tak stát jen na základě odvolání se na veřejné hodnoty. Právě s odkazem na závěry z Ústavního nálezu shora žalovaný konstatuje, že jak soud prvního stupně, tak soud odvolací i dovolací při řešení otázky rasové perzekuce u právní předchůdkyně žalobců postupovaly v souladu s vysloveným názorem Ústavního soudu a správně uzavřely, že na straně právní předchůdkyně žalobců nebyly splněny podmínky, které by jí přiznaly status rasově perzekuované osoby.

Podle § 222a odst. 1 o.s.ř. vezme-li žalobce (navrhovatel) za odvolacího řízení zpět návrh na zahájení řízení, odvolací soud zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zruší rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení zastaví; to neplatí, bylo-li odvolání podáno opožděně nebo někým, kdo k odvolání nebyl oprávněn, anebo proti rozhodnutí, proti němuž není přípustné.

Odvolací soud prioritně rozhodl o dispozici žalobců se žalobou v rozsahu, jak plyne z výroku v odstavci I. tohoto rozsudku s tím, že žalobci vzali v tomto rozsahu žalobu zpět v průběhu odvolacího řízení a za situace, kdy odvolání bylo podáno včas, osobami k tomu oprávněnými a proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné. Vzhledem k tomu, že v podmínkách § 222a odst. 2 o.s.ř. žalovaný se zpětvzetím žaloby v tomto rozsahu souhlasil, vyvodil odvolací soud z dispozice žalobců se žalobou procesní závěr podle § 222a odst. 1 o.s.ř. a rozsudek okresního soudu v uvedeném rozsahu zrušil a v této části rovněž řízení zastavil.

Krajský soud dále přezkoumal ve zbylém rozsahu odvoláním napadený rozsudek okresního soudu včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§§ 206 odst. 1 a 212 o.s.ř.), s ohledem na charakter řízení mimo výčet podle § 120 odst. 2 o.s.ř. v systému neúplné apelace (§ 205a o.s.ř.) s důrazem na revizi uplatněných odvolacích důvodů, které žalobci vymezili podle § 205 odst. 2 písm. e/, g/ o.s.ř., a dospěl k závěru, že odvolání důvodné není.

Pokud jde o odvolací důvod podle § 205 odst. 2 písm. e/ o.s.ř., potom samotné hodnocení důkazů úspěšně napadnout tímto odvolacím důvodem nelze. Na jeho nesprávnost lze totiž usuzovat, jak plyne z principu volného hodnocení důkazů podle § 132 o.s.ř. jen ze způsobu, jak okresní soud hodnocení provedl. Nelze-li okresnímu soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení a odvolání žádnou takovouto relevantní výtku neobsahuje, potom nelze polemizovat se skutkovými závěry okresního soudu a namítat zcela obecně, že měl provedené důkazy hodnotit jinak. Podle § 132 o.s.ř. soud hodnotí důkazy podle své volné úvahy, každý jednotlivě a všechny ve vzájemné souvislosti a podmíněnosti. Při tomto hodnocení nemůže okresní soud postupovat libovolně, jeho vnitřní přesvědčení o správnosti či nesprávnosti určité okolnosti musí být založeno na uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a je věcí soudu, k jakému důkazu v rámci hodnocení důkazů přihlédne a o jaké důkazy opře své rozhodnutí.

Je třeba konstatovat, že skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudem prvního stupně, odvoláním zpochybněn nebyl, žalobci ani po předchozí kasaci věci další doplnění dokazování nenavrhovali, a proto ze zjištěného skutkového stavu odvolací soud v dalších úvahách mohl vycházet.

Lze shrnout, že předchůdkyně žalobců Miroslava Š. v žalobě, kterou bylo řízení zahájeno 9. 6. 1995, tvrdila, že požaduje vydání sporných nemovitostí podle zákona č. 87/91 Sb. ve znění novely zákonem č. 116/94 Sb., neboť touto novelizací byl rozšířen okruh oprávněných osob podle § 3 odst. 2 citovaného zákona, a to o osoby, které byly postiženy v majetkové sféře v době nesvobody z důvodů rasové perzekuce, a zároveň byla touto novelou k uplatnění nároku stanovena těmto oprávněným osobám nová šestiměsíční lhůta počínající od 1. 6. 1994. Žalobkyně Miroslava Š. (právní předchůdkyně žalobců a/, b/, c/) vyzvala žalovaného jako osobu povinnou k vydání věci dne 27. 12. 1994. Z hlediska vlastnické struktury 3/8 nemovitostí veřejné obchodní společnosti SIGMA PUMPY vlastnil otec Ing. Jan S., strýcové Ing. František a Ing. Miroslav S. a teta Marie G., každý 1/8, přičemž Miroslava Š., která je

dcerou Ing. Jana S., měla podíl na vlastnictví k uvedené obchodní společnosti v rozsahu ¼. K odnětí majetku došlo opatřením Státní policie v Brně ze dne 31. 10. 1941, otázka nicotnosti aktu byla posuzována v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 9. 2010, sp. zn. 28Cdo 3157/2010, kterým byl rozsudek Okresního soudu v Olomouci ze dne 23. 1. 2009, č. j. 10C 170/95-345, a rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 23. 3. 2010, č. j. 12Co 212/2009-385, zrušen a věc vrácena Okresnímu soudu v Olomouci k dalšímu řízení, přičemž závěry z rozsudku Nejvyššího soudu ČR, které platí i v posuzované věci, odvolací soud akceptoval už ve svém předchozím kasačním usnesení. Na rozdíl od svých příbuzných byla právní předchůdkyně žalobců, Miroslava Š., občankou České republiky s trvalým pobytem na území ČR. Tento trvalý pobyt měla po celou dobu, tedy již ke dni účinnosti zákona č. 87/91 Sb. (k 1. 4. 1991), když zákon stanovil pro občany České republiky s trvalým pobytem na území ČR prekluzivní lhůtu pro uplatnění nároku do 1. 10. 1991 (§ 5 odst. 2 zákona). Právní předchůdkyně žalobců Miroslava Š. však vyzvala žalovaného jako osobu povinnou k vydání sporných nemovitostí až 27. 12. 1994, tedy po uplynutí prekluzivní lhůty. Lze proto uzavřít, že skutková zjištění a jejich zhodnocení, k němuž okresní soud dospěl, jsou správná, korespondují obsahu spisu, neboť v návaznosti na to, že se okresní soud věcí opakovaně ve svých předchozích rozsudcích zabýval, platí, že toto rozhodnutí zahrnuje veškeré rozhodné skutečnosti, v řízení zjištěné. To že po jejich vyhodnocení se s nimi žalobci neztotožňují, nemůže samo o sobě zakládat opodstatněnost a naplnění odvolacího důvodu podle § 205 odst. 2 písm. e/ o.s.ř.

V daném případě nicméně jde především o uplatnění odvolacího důvodu podle § 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř., tedy že rozhodnutí okresního soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Tento odvolací důvod může spočívat v tom, že okresní soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, případně si správně určenou právní normu nesprávně vyložil.

Pokud jde o právní hodnocení a posouzení věci, jak našlo svůj výraz v zamítavém verdiktu okresního soudu, odvolací soud právní závěry prvostupňového soudu akceptuje. Platí, že v této části své rozhodovací činnosti okresní soud aplikoval na věc správně určenou právní normu a v souladu s hypotézou § 5 odst. 2 zákona č. 87/91 Sb. podle uplatněného nároku se se všemi pro posouzení věci rozhodnými skutečnostmi vypořádal, a to v návaznosti na veškeré, v průběhu řízení před soudem prvního stupně uplatněné a v odvolání zopakované námitky žalobců, které se týkají prekluzivní lhůty uplatněného nároku. V té souvislosti je třeba zmínit, že prekluze je jedním ze způsobu zániku práva. Promlčení a prekluze v právním řádu jsou instituty majícími určitou podobnost, když promlčení znamená zánik nároku, zatímco prekluze je i jedním ze způsobu zániku práva. V obou případech jde o lhůty hmotně-právní, což znamená, že práva s nimi spojená musí být uplatněna nejpozději v poslední den dané lhůty. Na rozdíl od promlčení prekluzi musí soud řešit ex offio, neboť nastává pouze tam, kde to zákon stanoví. Pokud právní předchůdkyně žalobců Miroslava Š. namítala, že výzvu oproti žalovanému učinila řádně a včas podle novely zákona č. 87/91 Sb. zákonem č. 116/94 Sb., pak tato novela, jak okresní soud správně interpretoval, se nevztahuje na poměry právní předchůdkyně žalobců. Perzekuce, která postihla Miroslavu Š. a celou její širší rodinu, nebyla rasovou perzekucí ve smyslu novely restitučního zákona zákonem č. 116/94 Sb., tedy perzekucí z důvodu slovanského původu žalobkyně. Jakkoliv v rámci řešení konečné otázky nacistický režim znepřavňoval slovanskou rasu, tedy ve své ideologii vycházel z nadřazenosti germánské, respektive árijské rasy, majetek nebyl původní žalobkyni zabaven rozhodnutím Státní policie pro její příslušnost ke slovanské rase, nýbrž pro postoj k okupačnímu režimu. Na takové jednání okupační režim reagoval institutem deliktu spočívajícím ve skutku právně kvalifikovaném jako

nepřátelství k říši, v rámci kterého byl ukládán trest zabavení majetku ve prospěch říše. Z rozhodnutí Státní policie Brno ze dne 31. 10. 1941, jak správně uzavřel již soud prvního stupně, jednoznačně plyne, že důvodem zásahu totalitního režimu během okupace byl postoj rodiny S. v širším slova smyslu k okupačnímu režimu, nikoliv tedy jejich slovanský původ.

Pokud právní předchůdkyni žalobců vznikl restituční nárok na vydání ¼ sporných nemovitostí podle §§ 6 odst. 2, 3 odst. 1 zákona 87/91 Sb., potom v souvislosti s účinností tohoto zákona, a nikoliv na základě Ústavního nálezu ČR 164/94 Sb. Miroslavě Š., jako právní předchůdkyni žalobců, proto na základě uvedeného běžela prekluzivní lhůta k uplatnění nároku podle § 5 odst. 2 zákona č. 87/91 Sb. a marně uplynula 1. 10. 1991, čímž současně došlo k zániku práva. První výzvu, kterou lze považovat za relevantní a podle zákona, byť v ní je odkazováno na jiný právní předpis, adresovala Miroslava Š. žalovanému teprve 27. 12. 1994, tedy po uplynutí zákonné prekluzivní lhůty. Nelze akceptovat názor odvolatelů, kteří ztotožňují rasovou perzekuci s perzekucí založenou na jiných důvodech. Judikatura Nejvyššího soudu se při výkladu této otázky ustálila na názorech, od kterých nemá odvolací soud důvod se odchylovat ani v posuzované věci (viz rozhodnutí z 15. 4. 2009 sp. zn. 28Cdo 4847/2008, ze dne 6. 11. 2007 sp. zn. 28Cdo 2873/2006, ze dne 11. 2. 2009 sp. zn. 28Cdo 5328/2008, ze dne 8. 9. 2010 sp. zn. 28Cdo 3157/2010). Rovněž je třeba zmínit rozhodnutí Ústavního soudu ČR III. ÚS 107/04 ze dne 16. 12. 2004, z něhož plyne, že restituční zákonodárství si nekladlo za cíl odstranit všechny možné majetkové křivdy a nepřipouští intenzivní výklad rasová perzekuce. Odvolací soud při rozhodování ohledně aplikace zákona č. 116/94 Sb. se nemohl odchýlit ani od závěrů z rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2009, I. ÚS 617/08, a to ani se zřetelem na konkrétní okolnosti daného případu. Nelze konstatovat, že by tyto okolnosti svým významem převážily nad okolnostmi, které judikatura při posuzování termínu rasová perzekuce přijala. Lze proto shrnout, že na právní předchůdkyni žalobců nelze aplikovat zákon č. 116/94 Sb. z důvodu rasové perzekuce, který založil novou lhůtu šesti měsíců od 1. 6. 1994. Na rozdíl od svých příbuzných byla totiž Miroslava Š. občankou ČR s trvalým pobytem na území ČR v době účinnosti zákona č. 87/91 Sb., k 1. 4. 1991. Z těchto důvodů okresní soud proto žalobu správně zamítl a odvolací soud akceptuje jeho právní názor, že uplatněný nárok nelze přiznat z důvodu, že toto právo na vydání ¼ sporných nemovitostí žalobkyni zaniklo prekluzí.

Z uvedeného plyne, že žalobci neobhájili ani uplatněný odvolací důvod podle § 205 odst. 2 písm. g/ o.s.ř.

Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně, jak plyne z výroku v odstavci II. tohoto rozsudku, podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil, když se současně ztotožnil s verdiktem okresního soudu i v části ohledně nákladů řízení účastníků a nákladů řízení státu. Zde a pro stručnost odvolací soud odkazuje na správný závěr soudu prvního stupně, že na straně žalobců jsou dány podmínky pro aplikaci výjimečného ust. § 150 o.s.ř., a to zejména i s ohledem na charakter uplatněného nároku, postupný vývoj judikatury jak obecných soudů, tak judikatury Ústavního soudu, který finálně vedl k právnímu závěru, který vyústil v zamítnutí žaloby. Nikoliv nerozhodný je také ten aspekt, že žalovaný, v jehož prospěch by kritéria § 142 odst. 1 o.s.ř. v případě nákladů řízení účastníků vedl, se s rozsudkem okresního soudu v celém rozsahu ztotožnil a navrhl jeho potvrzení.

Z těchto důvodů pak odvolací soud v souvislosti s novým rozhodnutím o nákladech řízení před soudem prvního stupně i o nákladech odvolacího řízení rozhodl tak, že žádnému z účastníků nepřiznal právo na jejich náhradu (§§ 224 odst. 1, 2 a 142 odst. 1, 150 o.s.ř.).

O nákladech řízení státu bylo rozhodnuto z obdobných důvodů rovněž negativně (§§ 224 odst. 2, 148 odst. 1 a 150 o.s.ř.).

P o u ě n í : Dovolání **n e n í** přípustné, ledaže k dovolání podanému do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu ČR v Brně prostřednictvím Okresního soudu v Olomouci, dvojmo, dospěje dovolací soud k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

V Olomouci dne 11. 10. 2011

JUDr. Dana Dorazilová
pověřený člen senátu

Za správnost vyhotovení:
Leona Gedeonová

Mgr. Ivana Pikalová v.r.
předsedkyně senátu